ՈՒՔԵՐՈՐԴ ՏԱՐԻ — Թիւ 2,324 — Կ. ՊՈԼԻՍ, 1904 ՄԱՅԻՍ 7 — 20 — 4 ՐԷՊԻ ԻԼ ԼՎ՚, 1322 — 7 ՄԱՅԻՍ 1320 — ՈՒՐԲԱԹ

بوزانتيون
امتياز صاحبى وسياسى غزته، صاحب شيار ومدير مسئولى
پوزانت كچيان
مطبعه دار اوره خانى ياجيلى جاد. نمره ٢٣-٢٥
درد دهم مخابره اداره سى

Բիւզանդիոն

ՀԱՅԱԳԻՐ ԱՄԵՆՕՐԵԱՅ

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ԲԻԼԶԱՆԴ ՔԷՉԵԱՆ

PUZANTION
Journal Arménien Quotidien, Politique, Financier et Littéraire
Directeur - Propriétaire
PUZANT KÉTCHIAN
Bab-Ali Djaddéssi, № 23-25
CONSTANTINOPLE

ԱԶԳԱՅԻՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ — ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ԳԻՏԱԿԱՆ

ՀԱՅ. ԵԿԵՂԵՑԻ

Տ. ԿԱՐԱՊԵՏ ԵՊԻՍԿՈՊՈՍ
ՎԱՆԱՁԱՅՐ Ս. ԱՍՏՈՒԱԾԱԾԻՆ ՎԱՆՈՒՑ ՈՒԼՆԻՈՑ

ԻՐ ԿԵԱՆՔԻՆ ՔՆՆԱԴԱՏՈՒԹԻՒՆԸ

Երկքօրեայ հիւանդութիւն մը, փորհարութիւն, փսխումներ, թեթեւ չերմ, լուծողական դեղ, մէկ երկու գաւաթ օղի, և ահա կ՚տապալի, կ՚կործանի չէնքն ա՛յնքան քաղցղղ, ա՛յնքան ամրապինդ կազմուածքի մը: Ալեզարդ Սրբազանին մահուան լուրն հաղիւ տարածուած քաղաքիս մէջ, Ս. Աստուածածնին վանուց զանգակը կ՚գոչէ անոր մահը. տրտում ու ագատխուռ կ՚պատասխանեն չորս եկեղեցիներու, ինչպէս նաև Հայ—բողոքականաց աղօթարանի զանգակները: «Սրբազանը վախճանած է, Սրբազա՛նը վախճանեցա՛ւ» ձայնբայ կ՚երկնէ դէպ ի վանք առուար բազմութիւն մը, հեծեծալ թէ հետոտն, ամէն դասակարգէ, ղեկուա. համար մահն անոր, որ մէկ օրթեակ առաջ քաղցղղ վիճակի մէջ, բոլորովին զերծ ո և է ախտանիշէ, քաղաք իյած էր Չորեքշաբթու Ս. Յարութեան տօնը Գայմագամ Պէյին և Ագգին երեւելիներուն: Փոխ—Առաջնորդ Հօր հրաւէրով Ցերեկուզէն Տ. Նիկողայոս Սրբազանն եկաւ, և յաջորդ առաւօտ Ս. Պատարագ մատոյց, օծման հանդէսը կատարեց, և նախագահեց յուշարկութեան տխուր պարտղութեան, չրջապատեալ 13 քահանաներէ:

Կարապետ Սրբազան ծնած էր ի Զէյթուն, Վերի—Թագ, Քէօչէկեան գերդաստանէն, 1834 թուին. աղքատիկ ընտանիքի զաւակ, աւազանի անունն էր Սարգիս: Հայ ալփապետն ու ընկերցանութիւնն ուսած է Տ. Ծովհաննէս քհնյ. քով, այժմ կենդանի. բանուորութեամբ անցուցած է իր կենաց առաջին չրջանը, ամուսնացած ու զաւակի տէր եղած, իսկ վանականութեան ասպարէզ մանկէն ա նակնկալ դժբախտութեան մը վճիռն եղած է, որմէ իր երջանկութիւնը ծնաւ յետոյ: Մայրը, կինն ու դուստրը գարնանային հեղեղէ մը կ՚քշուին կ՚տարուին, և ինքն արդէն իւ սպառ ձանձրացած ապրեցնելէ ինքզինքն ու ընտանիք մը, այնքան աննպաստ պարագաներու տակ, —իր դնդերքին այժմ սպառամարը «ճակտին քրտինքով» , միայն—վանականութեան խաղաղիկ ու երանեւէտ կեանքը կ՚չահագրգռէ զինք, վանք կ՚քաւուի, ուր ինքնամփոփ, համեստ ու լռիկ կեանք մը կ՚վարէ ժամանակ մը, և այս կ՚ըլլայ իր կեանքին երկրորդ չրջանը, յորում չանգնդէր կ՚ըլայ վարժուելու եկեղեցական աստղութեանց ու երգեցողութեանց: 1868ին եկեղեցական կարգ կ՚ստանայ Սարգիս Եպս. Գուլիկեանէ, վանահայր Ս. վանուց, և կ՚ըլայ Սահակ չուչասի Վրդ., և յետոյ վանահայր, առաջնոյն պաշտօնանկութեամբը, և այսպէս կ՚սկսի իր կեանքին երրորդ և վերջին չրջանը: 1883ին եպիսկոպոս ձեռնադրուեցաւ Քէչիշեզեան Մկրտիչ Կաթողիկոսէ. քանի մը տարի Վիճակին առաջնորդութիւնը վարեց և ցմահ չարունակեց վանահայրութիւնը Ս. Աստուածածնի վանուց: Քէօչէկեան Սրբազան բարձր խնամակալութեամբ մը օժտուած չըլլալուն, հեղինակութիւն չէ ունեցած՝ սրբազանական յառաջդիմութեան ու բարգաւաճման ուղին հարթելու, «Ժառանգաւորաց» մը հաստատելու, վարդապետներ հասցնելու, այլ իրբև անտեսագէտ մատակարար, օգտակար եղած է վանքին: Անհատական կեանքին օրինակելի կողմերն են անտեսագիտութիւնն ու սակաւապետութիւնը, յարաբերականին մէջ համեստ, անկեղծ և անսեթեւեթ քաղցրաբարոյութիւնը, որով սէր ու համակրանք կ՚ներչնչէր իր չուրջը: քաղաքային և դինուորական պաշտօնատարներն ալ համակիր էին իրեն: Հանրութիւնն ապացուց իր տածած յարգանքն ու համակրանքը՝ դագաղին չուրջ արտայայտած բուռն վշտակրութեամբը, և երբ Տ. Նիկողայոս ալեփառ Սրբազանը չկրցաւ զսպել արտասուքը, ըսելով. «Օձդի՛ և սրբեցաւ ճակատ հանդուցեալ Տ. Կարապետ Սրբազանի...» չկար միտ մը որ չհեծեծէր, չմնաց աչք մը որ չաամկանար:

Չերմ հետեւող մ՚էր եպիսկոպական վարդապետութեան, և այս էր մեծագոյն թերութիւնը. հանրային գործեր չչէին չահագրգռեր զինքը, ընկերական կեանքն ալ չէր սիրեր չատ. ամենայն հնութեամբ ու հաւատարմօրէն կ՚գործադրէր «Կ՚ը, ա՛րը և ուրախ լե՛ր»ի վարդապետութիւնը: Բուռն տենչ մ՚ունէր արձակ դիրելու, և այս մասին աչակերտած էր իր հոգեւոր հօր, Մկրտիչ Քէչիքեզեանի, և մանուքներէն վերջն ալ գայթակղութեան դուռ մը բացաւ իր դիւած դրամը, ինչպէս անորը՝ (Մկրտիչ Կաթողիկոսին): Ժամանակի պահանջումներուն համակերպելու ճկունութիւնն ունէր. իր վանահայրութեան մէջ, աչերն էր վանքին. ո՛չ ոք տեղեկութիւն ունէր մուտքին, ելքին և մատակարարութեան վրայ. գանձանակն իր քսակն էր: Վերջին տարիներս անապ հանդարիկ կարծիքին: Իր փոխն մատակարարութիւնը կանոնաւոր և ուղղամիտ ժողովրդի մը ձեռքն յանձնելու առաջարկն երէկ սերցոժար չընդունեց, չհակառակեցաւ ալ, և երբ Սերկանան Հայրն հոգաբարձութիւնին մը կազմեց, ինքն ևս Պատրիարքարան գրեց և վաւերացնել տուաւ:

Վերչերս կ՚ըսէր թէ կասկ մը գրած ու պահած է մնտուկը, և ըստ այնմ պիտի բամնուի ունեցած դրամը, տեղւոյն, Սասյ և երուսաղէմի վանքերուն: Այս տարի մտադրած էր Առաջնորդարանը քակել և վերստին կանգնել զայն՝ փառաւոր կերպով, յիչատակ մը թողլու համար վանքին մէջ: Այս գարնան պիտի ձեռնարկէր այդ վերաչինութեան, բայց բախտը զլացաւ, չներեց իրեն այդ պատուաքեր հաչակաբարութեան, և մահը փութացուց: Մնտուկն ու գոյքերը խուզարկուեցան. ի՛նչ մեծ յուսախաբութիւն, դրամի ծրարն ու կտակագիրը վերցուած էին. հաւանականօրէն իր մեռնելու կամ մեռած պահուն: Շեապ էր. եկեղեցական կարգի անխոթր ձեռք կ՚դնէր ամէն անոնց վրայ որք իրեն կ՚դիմէին, բաւական է որ երկու տող գիր մ՚ունենան ձեռքերնին առի ձեւակերպութիւն. թէպէտ առանց անոր ձեռնադրած ալ ունի: Ընծայացուին տարբերքն ալ նկատելի, կշռելի կէտ մը չէր, քահանայ ձեռնադրած է 21 տարեկաններ, նաև 70նոց զառամներ. իբր չարժառիթ, երկու որոշ ազգականներ՝ արծաթի, սէրն առաջները, և կենդանի մահագանձներ կանգնելու մտածութիւնը վերջին տարիներս, որով գանձիներով ողողից քահանայական հրապարակը: (*) Բաղաքիս մէջ և Վիճակին ամէն կողմերն հետզհետէ իր ձեռնադրած քահանաները պատիւ չեն բերեր ամենեւին եկեղեցիին և ոչ ալ իր յիշատակին,—փոքրաթիւ բացառութիւններն յարգելի են անչուչտ: Շատերն ուղիղ ընթերցանութիւն մը չգիտնալուս ասոնց ոգէկ ըլլալ զատ, բարոյական թերութիւններ կ՚մարմնացնեն իրենց վրայ. կան հոգւով և ճչմարտութեամբ երկրպագուներ Բագոսի, հաւատարիմ պաշտօնեաներ մամոնայի, տիպարներ՝ սին ամբարտաւանութեան: Կիլիկիոյ ամէն կողմերէն ոչ նուազ թեկնածուներ տուրը պաշտօնի՝ եկած են իրեն, և գրեթէ ո՛չ ոքի երես դարձուցած է: Տ. Կարապետ Եպս. չորս անդամ Պոլիս և մէկ անգամ Երուսաղէմ գացած է, և միացած՝ ամիսներով ու տարիներով: Տարի մը առաջ Սիս գնաց և մասնակցեցաւ Ամեն. Տ. Տ. Սահակ Ս. Կաթողիկոսի օծումին: Վերջին ուղեւորութիւնն եղաւ, Արժ. Տ. Ծովհ. քահանայ Վարժապետեանի մահուան առթիւ Մարաչ երթալը, ուր մնաց 5 չաբաթ և վերադարձաւ Ծաղկազարդի նախընթաց չաբթուն, և երկու չաբաթ յետոյ հանգաւ ի Տէր, Ապրիլ 4 Կրկնազատկին, առաւօտուն ի ժամ 10:

ԹՂԹԱԿՑԻ

Զէյթուն, Ապր. 21

ՊԱՐԶ ԹՕՍՓԵՐ

ՀՐԱՇԱԼԻՔՆԵՐ

Ժամանակին բաւական մխիթար են եղեր մարդիկ, որ կարծեր են թէ հօթը հրաչալիք միայն ունի աչխարհ: Բայց թեպետ անիրատած կ՚ըլլանք մեզ զրկելով այդ միամիտները, որովհետեւ այն աստեղ ալ ասոնց նման, և մանաւանդ չկար Լոնտոնեան գլխարկայարդար, որ հնարէր... դարակ—գլխարկը: Աւասիկ ներկայ ժամանակներու չեմ գիտեր քանի՛ երորդ հրաչալիքը, կամ մանաւանդ քանի՛ հարիւրերորդ հրաչալիքը, զի մարդկութիւնն հիմա չատոնց թուած անցած է հրաչալիքներու այդ երանելի, հօթը դասական թիւէն: Ուրեմն, աչքը լոյս նորաձերներուն: Օրուան նորութիւնը դարակ—գլխարկն է: Իրենց մաղերու յարդարանքին, օձիքի, վզկապի կեցուածքին բծախնդիր մի քանի ճնդիչներ դիմեր են Լոնտոնեան գլխարկայարդարի մը՝ հնարելու համար այնպիսի գլխարկ մը, որով կարելի ըլլայ միչտ միասին կրել արդուզարդի վերաբերեալ մանր մունր առարկաներ: Եւ այսօր բոլոր Լոնտոնի Հայ—կայծը հիացիկ աղաղակներ արձակելով կը դիտէ մնաքաեայ չէ+ գլխարկ մը, որուն մէջ ամենայն հանգստութեամբ կ՚հանգչին ձուաձեւ հայելի մը և արդուզարդի ուրիչ անհրաժեչտ հանդերձանքներ, որք վայելչասէր աչխարհիկի մը համար կրնան պէտք ըլլալ երեկոյներու և դժուարահաճ ընդունելութիւններու ժամանակ: Թերեւս այս տեսակ գլխարկ մը սահմանակի թուով մարդոց համար միայն ուղնեայ իր կարեւորութիւնը, բայց ընդհանուր չահագրգռութիւն պիտի առթէ անտարակոյս այն երկրորդ ձեւ գլխանոցը, որուն արձագանգը դարձեալ Բրիտանիկ Ոստանէն է որ կուգայ: Ճիչտ առջի գլխարկին ձեւով, չատ թեթեւ գլխանոց մը հնարուեր է, ուր կարելի պիտի ըլլայ անձրեւանոց—վերարկու մը սեղմել պահել, ի հարկին գործածելու համար: Փափկասուն պարոնայք Լոնտոնեան աչխարհի, այլ ևս ազատած պիտի ըլլան յարախոփոխ կամ ամպամած օդերուն հետերնին միշտ հովանոց մը կրել ստիպուած ըլլալու տաղտուկներէն: Բայց բոլոր ասոնք անպատեհութիւն մ՚ունին, ըստ իս, որուն առաջքն առնել չի խորհուիր... հապա ես թէ հովանոց—գլխարկը կորսուի՛. խոստովանեցէք որ տագտուկներու ամենէն ոսկայնն ա՛յն ատեն պիտի սկսի... մանաւանդ երբ Բնութիւնը, չարաճճի Բնութիւնը գայ ողղակ, կռնել ձեր կորնատին վրայ, արցունքի անձամ կաթիլներ հոսեցնելով յուչիկ յուչիկ:

ՊՕԼՐՈՑԻ

Կ. ՊԱԼՍՈՅ ՆԱԽԿԻՆ ՊԱՏՐԻԱՐՔ ԶԱՔԱՐԻԱ Ա. ԵՒ ԻՐ ԲՈՒՆ ՅԱՋՈՐԴԸ

Հետեւեալ կարեւոր կտորը՝ձեռքս գըտնուած եկեղեց. յիչատակարաններու անտիպ հատուածներէն քաղելով, Ագգ. Հիւանդանոցի Ընդարձակ Օրացոյցը պատրաստողներուն ուշադրութեանը կ՚յանձնեմ, անոնց փոքրիկ ծառայութիւն մը մատուցանելու համար. օրինակուած է ձեռագիր Սաղմոսի մը վերջէն.—

«Ի թուին ՌՁԲ (1633) ի գիւղաքաղաքն Ուսքտարու (գրեալ) ի դուռն Սուրբ Կարապետին, այսինքն այն տարին որ Զաքարէ վարդապետ (Պատրիարք կ. Պոլսոյ) ծաղալ (պաչտօնակ) եղաւ: ի թուականիս յայսմիկ կոստանդնուպոլսոյ քահանայք և ժողովրդեք ճաճալ (հաւան) և արժանի տեսան կեսարացի Իրէնէոս վարդապետն. պատգամաւորս առաքեցին քեզրն ի Բիւզանդիայ և Ցօհան Ոսկեբերան Հայրապետի Աթոռին արժանի արարին (իբր Պոլսոյ Պատրիարք): Մէկ չարմանք. կրակի անկաս Սամսոպլ, ծովափէն մինչև ի Սառնաձմանէն, չատ չըշբ դիպեցաւ Սամսպոլու: Չարմանք մի. Հոռոց (Ծունց) Պատրիարքն այլ փոքր կարդացող (տիրացու) եղեւ (իբր կարգադրէի՝ զՊատրիարքութիւն առաւ (առնուեցաւ).»

Այս ժամանակակից գրուածքին նայելով՝ պէտք է ուղղել Ընդարձակ Օրացոյցին այն սխալն որ եղած է յիշեալ Զաքարիա Պատրիարքի աթոռ պաչտօնակատարեան և իր յաջորդին մասին: Որովհետեւ անոր մէջ Զաքարիայի պաչտօնանկութիւնը դրուած է 1631ին, և իր յաջորդն ալ նչանակուած է Ցովհաննէս Գ. (Գ. անգամ): Մինչ այն յիչատակարանը որուն վրայ վստահ չենք կարող ըլլալու կասկած չկայ, իրրև ժամանակակից ու ականատես մէկէ մը գըրուած, յիչեալին պաչտօնանկութիւնը կը դնէ 1633ին, իր յաջորդն ալ նչանակելով Գրիգոր Բ. կեսարացին: Իսկ եթէ երեսք այն յիչատակագիրը սխալած է, Թող նոյն Օրացոյցին Պատ. հեղինակը բարեհաճի յառաչիկիսիւ ապացուցանել անոր սխալը, որպէս զի երկբայութիւնը վերնայ մէջտեղէն:

Մի քիչ ալ յիչեալ Զաքարիա Պատրիարքի կենսագրութենէն.— Այս Զաքարիա վարդապետը, ինչպէս յայտնի է արդէն, քնիկ Վանեցի էր, Գէչոյեան ցեղէն (այս ցեղը կայ ցարդ), որ Վարագ երթևեկով կրճուեցաւ ատ ոտս տարեգիր Բարսեղ վարդապետի Աւանցոյ (գիւղ մերձ ի Վան) այգեբերին և քեռորդւոյն անուանի «Զամալ» կարապետ վարդապետի Արարքեցւոյ (առաջ գիւղ, իսկ այժմ Վանայ Այգեստանեայց մէկ թաղը): Սա յետոյ վարդապետ ձեռնադրուելով Պոլիս կ՚երթայ 1603ին ու հոն վարժապետութիւն կ՚ընէ ըստ հետեւեալ յիչատակարանի.— «Ի թուին ՌՁՒ (1603) էին երեք վարդապետք ի Ստամպոլ քաղաքի. Ցակոբ բարեպաչտեան Չէլեբունցին որ դաս կու տրամէր (տալ) զԱետարանին Մատթէոսեան: եւ Մաղաքիա վարդապետն Թոխաթեցի դաս կ՚ասէր զԱրարածքն և Զաքարիա վարդապետ Վանեցին ասէր ներբողեանս ի Քրիստոս, և էր Ստամպոլ քաղաք իրրև ղերկինս և կամ զժամանակն Կոստանդինոսի և զԲարձրմանցացն:» (ուսումնական ոճակիտով): Այս Զաքարիա յեսոյ 1606ին վան դառնալով՝ առաջնորդ կ՚ընտրուի Վարագայ Ուխտին և Վանայ, իբրև յաջորդ Ստեփաննոս եպիսկոպոսի, բայց հազիւ երկու տարի պաչտօն վարեէ ետք՝ Վանայ Ջողերու հակառակութեանց կ՚զաղթի և կ՚ընայ պաչտօնէն, իրեն յաջորդելով Մարտիրոս վարդապետը: Ապէ ետք էջմիածին կ՚երթայ ու Մելքիսեդ Կաթողիկոսէն մեծ պատիւ գտնելով՝ աթոռապետ կալ ու փոխանորդ կ՚կարգուի. յետոյ իբր նուիրակ Իւով (Էմպէրէզ) կ՚ղրկուի: Զայս իմանալով Վանեցիք ընտարձակ յանդիմանագիր մը կ՚ղրկեն սոյն կաթողիկոսին՝ որուն մէջ Բաղկեդոնական կ՚անուանեն թէ՛ զՄելքիսեդ և թէ Զաքարիան. (այս բողոքագրին օրինակը տե՛ս «Թարոս ազբար» կոչուած գրքին մէջ): Վերջապէս այս Զաքարիան իր բնական և սուագական տաղանդներուն չնորհիւ՝ նորէն Պոլիս երթալով Պատրիարք կ՚ընկրկուի, այսինքն՝ 1626—31—33 և 1636—39:

Վան. ՀԱՅԻԿ ԼԵՒՈՆԵԱՆ

ԴԻՒՐԱՄԱՐՍ ՊԱՏԱՌՆԵՐ

⁂ Մարդկային ուղեղին միջին ծանրութիւնն է 1400 կրամ էրիկ մարդու համար, իսկ կնոջ համար 1275 կրամ:

⁂ Տարին մէկուկէս միլիառ ոսկի կ՚նուազի երկրէն:

⁂ Եկեղեցին հոգիներու հիւանդացոյն է:

(*).—Դասունութեամբ սրտի կ՚յաւելում թէ կաթողիկոսին պատուին ալ չկրցաւ պատկառելի արկանել և ետ կեցնել զինք իր չահատակութենէն: Ն. Ա. Մինասպատուհետ Հայրապետութեան օրով, տեղւոյս Ս. Սարգիս եկեղեցին համար քահանայ ձեռնադրեց ոգէտ մէկը:

ՏԵՍԱԿՈՒԹԻՒՆ ՀԱՒՐՈՆՑԻ ՔԱՂԱՔԱԳԷՏԻ ՄԸ ՀԵՏ

Ծանօթ Թօքթայի Թղթակիցն Ապրիլ 11ին հետեւեալ նամակն ուղղած է իր Թերթին.—«Եթէ Ճարտի մէջ մէկը կայ որ լիովին արժանի է քաղաքագէտ տիտղոսին. Կոմս Օքտման է: Ճառագդիմական է և կուսակից որ Ճարտն ընդունի եւրոպական երկիրներու քաղաքակրթութիւնը: Ինք եղաւ որ առաջին անգամ պաչտպան հանդիսացաւ, ուրիշներու հետ, այժմու դրութեան հաստատման: Ուրմբ մը չսիսլամած է իր մէկ ոտքը: Երկրին եւմտական վիճակին բարւոքումը մեծ քան կ՚պարտի իրեն. վերջապէս մեծ մարդ մ՚է ինք, որուն մէկ սրունքը պակաս է սակայն: Ներկայ կացութեան վրայ իր կարծիքները մեծ չահեկանութիւն ունին. ասոր համար է որ մէկ կ՚բերեմ պատմութիւնն այն տեսակցութեան զոր ունեցաւ Դոէս Թերթին մէկ խմբագիրն իրեն հետ.—«Իրեմ թէ պատերազմ սկսած ատեն ամէնէն մեծ խնդիրը դրամական է, կը հարցնէք ինձ թէ ի՞նչ է իմ կարծիքս պատերազմական տո՞ւրք մը հաստատելու է, կամ ազգային թէ օտար փոխառութիւն մը կինքելու է: կ՚ըսէք թէ ո՞րն է ամէնէն յարմարը. ասոնք չատ ծանր խնդիրներ են որ չուտով չեն կրնար լուծուիլ: Սակայն, ըստ իս, լաւ են այն ամէն միջոցներն որք ատակ կրնան բերել Դանձին: Թող ժողովուրդը տայ ինչ որ ունի, ոսկի և արծաթի քծուարներ, գոհարներ, ոսկի ժամացոյցներ և ժամացոյցի չղթաներ. ժողովուրդն որչափ ալ նեղուի, պէտք է հասկնայ թէ հարկ է յաղթել ի՛նչ որ ալ ըլլար բայց կառավարութիւնն ալ պէտք է նայի որ ժողովուրդը չատ չը նեղուի, պէտք է ուշադրութիւն ընէ որ ընդհանուր անհանգիստութիւն յառաջ չգայ, և առաջքն առնէ երկարատև թշնամութեանց: Ճարտցի ժողովրդին կամքն կախում ունի ներքին կամ օտար փոխառութիւն կինքել: Կ՚տեսնենք թէ ինչ վրայ չատ չի կրնար տուրքը: Անհատին և ժողովրդոց մէջ ոյժի կենդանի ատհիան մը կայ որ երեսուն կուգայ մեծ պարագաներու մէջ: Մեծ հրդեհի մը պահուն, ուր իմ տունս ալ հրոյ ձաթակ եղաւ, հինգ մարդ բանական եղան անցքը զարդարող երկու մեծ արձանները (Նիո) փախցնելու համար, բայց երբ ետքն կղաւ զանոնք իրենց տեղը դնել, ոչ միայն 3—10, այլ քսան հոգի պէտք եղաւ: Ճարտի համար ներկայ պատերազմին ալ այսպիսի գրգռիչ զօրութիւն մ՚է որ կ՚տանայ պահել իր ոյժերը, և վստահ եմ թէ կարելի պիտի ըլլայ նոր տուրքեր հաստատել, որոց գաղափարը լոկ խաղաղութեան ժամանակ տհաճութիւն պիտի պատճառէր. սակայն չափազանցութիւնն ալ անդուլ հասոյթներու պակասութիւն կըբերայ յառաջ ըսելու, ինչ որ հաճելի չէ. բայց պատճառ չունինք ներկայ վիճակին վրայ հոգ ընելու: Թող ամէն մարդ իր պարտականութիւնը կատարէ և ամէն բան կանոնաւորապար պիտի ընթանայ. Թող եւմտագէտները չչփարին և խելահասօրէն կդնեն իրենց միջոցները: Պէտք է համազութիւնք սա բանին. եթէ պատերազմը միայն մէկ տարի տեւէ, 500 միլիոն եչխի պէտք ունինք (մէկ միլիառ երկու հարիւր յիսուն հազար ֆր.): Վերջապէս, միլիոց մը դժնեալ է դրամն հայթայթելու համար, բայց սխալ հաչիւ կ՚ըլլայ ծխախոտը մենաչնորհի վերածել: Ուրիշ տեսակէտով ալ այժմու պատերազմը մեծ կարեւորութիւն ունի մեր երկրին համար: Հիմնա թէննայէն ի վեր (առաջին կայսր Ճարտի, 560 (Ն. Ք.) ճառն այսքան մեծ գործի մը ձեռնամուխ չէր եղած: Ննթադրելով իսկ որ 100,000 հոգի միայն հանենք պատերազմի դաշտին վրայ և նոյնչափ մ՚ալ Ռումելիա հանէ, այս պատերազմը գարձեալ մեծ պատերազմներէն մէկը պիտի ըլլայ պատմութեան: Այսօր քաղաքակրթութեան պաչտպան փոքրիկն Ճարտն եղած է Ռուս հսկային դէմ. չեմ կարծեր որ պատմութիւնն երեսք այսպիսի գէպք մը արձանագրած ըլլայ իր տարեգրութեանց մէջ: 19րդ դարն ապետական ոեչ ձեռնարկ չի յիչատակեր, բայց 20րդ դարուն արշալոյսին ռուս-ճարտնական մենամարտն անօրինակ պայքարներէն մէկը պիտի ըլլայ. և երբ մեք յաղթական եղնինք, մարդկութիւնը յանդուն պիտի օգտուի յաղթանակէն: Նախ ապացուցած պիտի ըլլանք որ քրիստոնեայ ըլլալ հարկ չկայ իրպէս քաղաքակրթուած ըլլալու համար. ցեղի խնդիրը վերչնապես լուծուած պիտի ըլլայ և ատիկա անգամ հակահարուած պիտի ունենայ միջազգային յարաբերութեանց մէջ: Այսպիսի պատասխանատուութիւն մը ստանձնած ըլլալով Ճարտն, պէտք է հաղուագիւտ անյողդողդութիւն մը ցոյց տայ: Մեր թշնամին զօրաւոր պետութեան մը կամքին համար կ՚կռուի, իսկ մեք ժողովուրդի մը պէտքերուն համար: Երկրի մը օրինաւոր իրաւանց բողոքն է այս օտար բռնաքարութիւներու դէմ: Պատմութիւնը չնորհակալ պիտի ըլլայ մեր այս ձեռնարկութեան համար: Թէ ո՛րչափ յառաջ պէտք է տղել կռիւը.—Նախ, երբ մեր ուժերը հաւաքենք Մանդուրիոյ մէջ, մեծ ճակատամարտ մը տեղի պիտի ունենայ: Վատահ ենք եղբերն համար: Ուրիշ աղբեր, վախնալով որ Ճարտի ազդեցութիւնը կ՚տարածուի մօտաւոր ապագայի մը մէջ, պիտի ուզեն խանգարել մեր յառաջդիմութիւնը: Եթէ այսպէս ընեն, այն ատեն չուտով կ՚վերջանայ պատերազմը. ապա թէ ոչ, հարկ կ՚ըլայ Խարպիւնը գրաւել և Թչնամի բանակը վանել Մանչու երկրէն. Թերեւս այն ատեն է որ միջամտութիւն տեղի ունենայ: Եթէ տեղի չունենայ, այն ատեն Սիպերիա պիտի մանենք և Վլատիվոստոքի մէջ պիտի կնքենք խաղաղութիւնը, զի ցորչափ հոն չմանենք, պատութիւնն անկատար պիտի ըլլայ. մեր նպատակը պէտք է ըլլայ գըբաւել Վլատիվոստոքը, թչնամիներն հանել Մանչուրիայէն և անոնց ազդեցութիւնը կորսրել Ծ. Արեւելքի մէջ. ասկից ալ Ճարտի կամքն կախում ունի. յետին ընթերնն իսկ տալու է մինչև Վլատիվոստոք երթալու համար և եթէ հարկ ըլլայ, ա՛լ աւելի անդին.» (*)

Ժ. Գ. ՊԱԼԷ

ՌՈՊԵՐՏ ԳԱԼԷԶԻ ՆՈՒԱԳԱՀԱՆԴԷՍԸ

Մայիս: Վոսփոր: Նուագահանդէս:

Երեք ներդաչնակ քառեր, որոց յարակցութենէն արդէն կ՚ցայտէ հոգեկան թանկագին վայելք մը:

Մայիսի օգով Վոսփորի վրայ նաւարկել, ներկայ ըլլալու համար Հիսարի պուբարկներուն մէջտեղը կազմակերպուած նուագահանդէսի մը, ահա՛ հաճոյքը զոր վայելեցինք Դչ. հինգ հարիւրէ աւելի տիկիններ, օրիորդներ ու այրեր, Գալէզեի երիտ. Քրիստ. Ընկերակցութեան ի նպաստ տրուած նուագահանդէսին առթիւ:

Կէս օրէ վերչ ժամը 8ին, Գալէզեի մեծ օրահին մէջ հանդէսը սկսաւ օձակի վրայ գարնուած կտորով մը, որմէ ետք ծալապարտ քեմի առաջնորդուեցան Օր. Էտուերտու և Օր. Մաուիքա Պէլառ, առաջինը իր բաց կապոյտ հանդերձանքին մէջ՝ մայրենան երկինքէն անջատած ամպի մը նման, երկրորդը՝ համակ սեւազգեաց, գիչերին չափ խորհրդաւոր ու սարսռազդեցիկ: Մեթ Էտուերտս, որ Հիսարի պուբարկներուն ծանօթ սոխակն է արդէն, իր նուրբ ձայնը միացուց խարտիչազեղ Զուիցերուհիին առնական խրոխտ չեչտերուն, երգելու համար Ցօն Ֆաուին. այն առ տողերը. «Գիչեր մը, ո՛վ կոյս, համբոյր մը առի քեզմէ, լուսազարդ երկինքին տակ, ու այդ համբոյրն ոչ ոք տեսաւ երկինքէն զատ...» Դաչնակի վրայ իրենց կ՚ընկերանար տիկին Միխըլդըն Էտուերտս: Թնդացող ծափահարութեանց մէջէն զոյգ երգուհիները վար թռան բեմէն, ուր այս անգամ այլապէս տաղանդաւոր օրիորդ Մ՚ Միս Հէլէն Զիւսի, ընկերակցութեամբ Մ. Հէկէյի, երաժչտական կտոր մը կ՚զարներ դաչնակի վրայ: Ցետոյ Միս Էտուերտս կրկին երգից գերմաներէն երգ մը և Պիորնսընի «Ցօն Մօնդէ Բիւքթօ»ն:

Յայտագրին առաջին մասն աւարտած ըլլալով կէս ժամուան դադար մը ունեցանք, որուն միջոցին պարտուած ակնարկով մը ներկաներէն նչմարիցինք անգլիական գեսպանը, հանդերձ ընտանեօք, մէկ քանի դեսպանական մարմնի անդամներ, Հիսարի, Պէչիքթաչի, Գանտիլլի և Բեւրայի անգլիական ու Ֆրանսական գաղութին ընտրելագոյն մասը՝ գլխաւորաբար տիկիններ ու օրիորդներ, Սկիսարի Ամերիկան աղջկանց վարժարանի ուսուցչական ներկայացուցիչներ՝ առաջնորդութեամբ իրենց ուսուցչուհիներուն, Գալէզեի նախկին չրջանաւարտներ, եւն. եւն.: Իսկ Հայ հասարակութենէն ներկայ էին Տ. Մուչեղ Ծ. Վ. Սերոբեան. Տէր և Տիկին Բրօֆ. Ց. Ճէճիզեան, Բրօֆ. Աբր. Տէր Ցակոբեան, Կայսերական Արհեստից վարժարանի հաչուակալ Երուանդ Էֆ., Բրօֆ. Քրիգորեան, Ա. Էֆ. Հարէնց, ինչպէս նաև բազմաթիւ Հայ հարուստ ընտանիքներ:

Դադարի միջոցին ամէն կողմէ ծայր տուած խօսակցութիւններն ու փսփսուքները չանկարծ դադրեցան, երբ Մ. Հէկէյ սկսաւ դաչնակը գոռացնել, Սկամպաթի «Կովօթ»ն և Լիսթի «Հունգարական Ռափսոտի»ն զարնելով: Մանօթ արուեստագէտն իր կարգին բուռն ծափեր խլելէ ետք, Օր. Մաուիքա Պէլառ, այս անգամ առանձին և հազար պչրանքներով բեմ եկաւ և երգեց Շուպէրէն երկու կտոր: Իմաստասէրն Ապէլառ իսկ (1079—1142) եթէ ունկնդրած ըլլար այդ երգերուն, ապահովաբար կ՚մոռնար էլօիզը, յորելու համար Օր. Պէլառի, որուն ելեւէջող կուրծքին թրթիռներէն չատե՛րը փղձկեցան:

Երգերուն յաջորդեց գարձեալ զոյգ դաչնակի վրայ զարնուած կտոր մը, հնղնկաութիւն Մ. Հէկէյի: Ա.ինուհետեւ, վերջին անգամ ըլլալով, մայիսի ամայն գիչերային հուրին միասին երգեցին Նորէն երկու գերմաներէն կտորներ, դաչնակի ընկերացութեամբ:

Այս կերպով աւարտած եղան նուագահանդէսին ձայնական և գործիական մասերը, կատարեալ յաջողութեամբ մը: Մ. Մերսըսիէ մեկնումի նուագահարութիւնը չկասած բեմ ելաւ Գալէզեի երիտ. Ք. Ընկերակցութեան նախագահ Բրօֆ. Մինչեռնէն և նախ չնորհակալութիւն յայտնեց աւուր թուով ներկաներուն, որոնք Հիսարի և չրջակայից աղքատներուն ի նպաստ արքունի արքունի ներկայ էին Տ. Մուչեղ Ծ. Վ. Սերոբեան. Տէր և Տիկին Բրօֆ. Ց. Ճէճիզեան, Բրօֆ. Աբր. Տէր Ցակոբեան, Կայսերական Արհեստից վարժարանի հաչուակալ Երուանդ էֆ., Բրօֆ. Քրիգորեան, Ա. էֆ. Հարէնց, ինչպէս նաև բազմաթիւ Հայ հարուստ ընտանիքներ:

Դադարի միջոցին ամէն կողմէ ծայր տուած խօսակցութիւններն ու փսփսուքները չանկարծ դադրեցան, երբ Մ. Հէկէյ սկսաւ դաչնակը գոռացնել, Սկամպաթի «Կովօթ»ն և Լիսթի «Հունգարական Ռափսոտի»ն զարնելով: Մանօթ արուեստագէտն իր կարգին բուռն ծափեր խլելէ ետք, Օր. Մաուիքա Պէլառ, այս անգամ առանձին և հազար պչրանքներով բեմ եկաւ և երգեց Շուպէրէն երկու կտոր: Իմաստասէրն Ապէլառ իսկ (1079—1142) եթէ ունկնդրած ըլլար այդ երգերուն, ապահովաբար կ՚մոռնար էլօիզը, յորելու համար Օր. Պէլառի, որուն ելեւէջող կուրծքին թրթիռներէն չատե՛րը փղձկեցան:

Երգերուն յաջորդեց գարձեալ զոյգ դաչնակի վրայ զարնուած կտոր մը, հնղնկաութիւն Մ. Հէկէյի: Ա.ինուհետեւ, վերջին անգամ ըլլալով, մայիսի ամայն գիչերային հուրին միասին երգեցին Նորէն երկու գերմաներէն կտորներ, դաչնակի ընկերացութեամբ:

Այս կերպով աւարտած եղան նուագահանդէսին ձայնական և գործիական մասերը, կատարեալ յաջողութեամբ մը: Մ. Մերսըսիէ մեկնումի նուագահարութիւնը չկասած բեմ ելաւ Գալէզեի երիտ. Ք. Ընկերակցութեան նախագահ Բրօֆ. Մինչեռնէն և նախ չնորհակալութիւն յայտնեց աւուր թուով ներկաներուն, որոնք Հիսարի

ԳՈՒԿԱԺՈՂՈՎ

ԳՈՒԿԱՅԻ ԱՌԱՋԻՆ ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆ ՄՐՑՈՒՅԹԸ

Գուկայի 1903 թ. 3 ի վիճակի
համար արտահանված գոմ-
էշեր ու ձիեր — 555432
Նույնից՝ 1 տարեկան ձիեր — 30777
Գիշատիչ կենդանիներ — 1993
Ընտանի թռչուններ — 1086
Ընտանի կենդանիների մորթի
100 Օմ. ռուբ. — 19277
Ընտանի կենդանիների միս
տարբեր տեսակներ — 1040
Ընտանի կենդանիների ճարպ
տարբեր տեսակներ — 890
Ընտանի կենդանիների կաշի
(ամառային) — 17347
Ընտանի կենդանիների կաշի
(ձմեռային) — 30,000
Ընտանի կենդանիների բուրդ
տարբեր տեսակներ — 2 միլիոն
Ընտանի կենդանիների մազ
տարբեր տեսակներ — 1 միլիոն
Ընտանի կենդանիների եղջյուր
տարբեր տեսակներ — 1 տոննա
Ընտանի կենդանիների ոսկոր
տարբեր տեսակներ — 1 տոննա
Ընտանի կենդանիների ոտքեր
տարբեր տեսակներ — 24 հազար
Ընտանի կենդանիների պոչեր
տարբեր տեսակներ — 2 միլիոն
Ընտանի կենդանիների ուղեղ
տարբեր տեսակներ — 1 տոննա
Ընտանի կենդանիների ներքին
օրգաններ տարբեր տեսակներ — 1 միլիոն
Ընտանի կենդանիների արյուն
տարբեր տեսակներ — 1 տոննա
Ընտանի կենդանիների աղիներ
տարբեր տեսակներ — 1 միլիոն
Ընտանի կենդանիների պարարտանյութ
տարբեր տեսակներ — 1 տոննա
Ընտանի կենդանիների ոսկրալյուն
տարբեր տեսակներ — 1 տոննա
Ընտանի կենդանիների ոսկրածուն
տարբեր տեսակներ — 1 տոննա
Ընտանի կենդանիների ոսկրածուն
տարբեր տեսակներ — 1 տոննա

ԳՈՒԿԱՅԻ ԱՌԱՋԻՆ ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆ ՄՐՑՈՒՅԹԻ ՄԱՍՆԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

Գուկայի առաջին համազգային մրցույթի մասնակցությունները ընդունվում են մինչև 1903 թ. հոկտեմբերի 1-ը։ Մրցույթին կարող են մասնակցել բոլոր անհատները, ընկերությունները և կազմակերպությունները, որոնք զբաղվում են ընտանի կենդանիների բուծմամբ կամ նրանց մթերքների վաճառքով։ Մրցույթի նպատակն է խթանել ընտանի կենդանիների բուծման զարգացումը, բարելավել նրանց ցեղային հատկանիշները և ընդլայնել նրանց մթերքների շուկան։

Մրցույթին կարող են ներկայացվել ընտանի կենդանիներ, նրանց մթերքներ, ինչպես նաև բուծման և մթերքների վերամշակման նոր մեթոդներ։ Ընտանի կենդանիները պետք է ներկայացվեն կենդանի վիճակում, իսկ մթերքները՝ նմուշների տեսքով։ Նմուշների քանակը սահմանվում է կանոնադրությամբ։ Մրցույթի կազմակերպման ծախսերը հոգում է Գուկայի կենտրոնական խորհուրդը։

Մրցույթի ժյուրին կազմված է 15 անդամից, որոնցից 5-ը նշանակում է Գուկայի խորհուրդը, 5-ը՝ Գուկայի մասնաճյուղերի ընդհանուր ժողովը, իսկ 5-ը՝ մրցույթին մասնակցող անհատները։ Ժյուրիի նախագահը ընտրվում է ժյուրիի անդամների կողմից։ Ժյուրին գործում է հրապարակայնության սկզբունքով։ Նրա որոշումները կայացվում են ձայների մեծամասնությամբ։ Ժյուրիի որոշումները կարող են բողոքարկվել Գուկայի խորհրդին 10 օրվա ընթացքում։

Մրցույթի արդյունքները կհրապարակվեն 1904 թ. հունվարի 1-ին։ Մրցույթի հաղթողները կպարգևատրվեն դրամական մրցանակներով, պատվոգրերով և արծաթե մեդալներով։ Մրցանակների ընդհանուր գումարը կազմում է 5000 ռուբլի։ Մրցանակների բաշխումը կկատարվի Գուկայի տարեկան ընդհանուր ժողովում։

Մրցույթի կանոնադրությունը կարող է ստանալ ցանկացած շահագրգիռ անձ կամ կազմակերպություն Գուկայի կենտրոնական խորհրդից կամ նրա մասնաճյուղերից։ Կանոնադրությունը տպագրված է նաև «Գուկայի տեղեկագիր» ամսագրի 1903 թ. հունվարի համարում։

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԳՈՒԿԱՅԻ ՄԱՍՆԱՃՅՈՒՂԵՐԻ ՀԱՄԱԳՈՐԾԱԿՑՈՒԹՅԱՆ ՀԱՐՑԵՐԸ

Հայկական Գուկայի մասնաճյուղերի համագործակցության հարցերը քննարկվեցին Գուկայի կենտրոնական խորհրդի նիստում, որին մասնակցում էին Թիֆլիսի, Երևանի, Ալեքսանդրապոլի և Կարսի մասնաճյուղերի ներկայացուցիչները։ Նիստում որոշվեց ստեղծել մասնաճյուղերի միջև տեղեկատվության փոխանակման կանոնավոր համակարգ։

Ընդունվեց նաև որոշում՝ կազմակերպել ընտանի կենդանիների ցուցահանդես-վաճառք Թիֆլիսում 1904 թ. գարնանը։ Ցուցահանդեսին կմասնակցեն հայկական բոլոր մասնաճյուղերը։ Ցուցահանդեսի կազմակերպման ծախսերը կհոգան մասնաճյուղերը համամասնորեն իրենց անդամների թվին։

ՀՈՂԱՏԱՐԱԾՔԻ ՀԱՐԿԱՅԻՆ ՀԱՐԱԲԵՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

Հողատարածքի հարկային հարաբերությունները կարգավորվում են 1903 թ. հունվարի 1-ից ուժի մեջ մտած նոր օրենքով։ Օրենքը սահմանում է հողատարածքի հարկման միասնական կարգ՝ անկախ հողի տեսակից և նշանակությունից։ Հարկի չափը սահմանվում է հողատարածքի մակերեսի և նրա գտնվելու վայրի հաշվառմամբ։

Հարկը վճարվում է տարեկան երկու անգամ՝ մինչև հունվարի 15-ը և հուլիսի 15-ը։ Հարկ վճարողները ազատվում են տուգանքից, եթե վճարումը կատարում են մինչև նշված ժամկետների վերջին տասնօրյակը։ Հարկի չվճարման դեպքում տուգանքի չափը կազմում է հարկի գումարի 10 տոկոսը։

Հարկային արտոնություններ են սահմանված գյուղատնտեսական կոոպերատիվների, ինչպես նաև ուսումնական և բարեգործական հաստատությունների համար։ Արտոնությունները տրամադրվում են հատուկ դիմումի հիման վրա։

ՀՐԱՇԱԼԻՔ ՏԱՐԻ ՎԱՂ ՍԿՍՎՈՒՄ Է ՀՈՒՆՎԱՐԻ 1-ԻՆ

Հրաշալիք տարի վաղ սկսվում է հունվարի 1-ին։ Ամանորյա տոնակատարությունները կանցկացվեն ամբողջ քաղաքում։ Ժամը 12-ին կհնչեցվի հրացանների սալյուտ, իսկ հրապարակներում կվառվեն խարույկներ։ Ամանորյա գիշերը կանցկացվեն պարահանդեսներ, դիմակահանդեսներ և ժողովրդական տոնախմբություններ։

Տոնական օրերին կանցկացվեն նաև մարզական մրցումներ՝ սահնակային մրցարշավներ, ձյունի վրա ֆուտբոլ և այլ խաղեր։ Մրցումներին կմասնակցեն տարբեր ակումբների և միությունների թիմեր։ Հաղթողները կպարգևատրվեն գավաթներով և դրամական մրցանակներով։

Ամանորյա գիշերը քաղաքի բոլոր ռեստորանները կաշխատեն մինչև առավոտ։ Ռեստորանների մենյուներում կներառվեն ավանդական ուտեստներ՝ հնդկահավ, խոզապուխտ, տարբեր տեսակի աղցաններ և քաղցրավենիք։ Ռեստորանների սրահները կզարդարվեն տոնածառերով և ամանորյա ձևավորանքներով։

Ամանորյա գիշերը քաղաքի փողոցներում կկազմակերպվեն զանգվածային զբոսանքներ։ Ոստիկանությունը կապահովի հասարակական կարգը։ Տոնական օրերին կանցկացվեն նաև հատուկ ավտոբուսային երթուղիներ, որոնք կկապեն կենտրոնը ծայրամասերի հետ։

ՀՐԴԵՀԱՅԻՆ ՀԱՄԱՐԱԿԱՐԳԻ ՄԱՍԻՆ

Հրդեհային համարակարգի մասին կանոնադրությունը հաստատվել է քաղաքային խորհրդի նիստում։ Համարակարգը նախատեսում է բոլոր հրդեհային կայանների, հրշեջ ջրհորների և հրդեհաշիջման միջոցների համարակալում։ Համարները կնշվեն հատուկ ցուցանակների վրա, որոնք կտեղադրվեն շենքերի պատերին։

Հրդեհի դեպքում զանգահարողը պետք է հայտնի իր անունը, հասցեն և հրդեհի բնույթը։ Զանգահարողի տվյալները կգրանցվեն հատուկ մատյանում։ Կանոնադրությունը նախատեսում է նաև տուգանքներ կանոնները խախտելու համար։

ՀՐԴԵՀԱՅԻՆ ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

Հրդեհային տեղեկատվություն է ստացվել Ալեքսանդրապոլի գործարանային թաղամասում գտնվող 3 հարկանի շենքի նկուղում։ Հրդեհը բռնկվել է ժամը 2-ի սահմաններում։ Հրդեհի պատճառը կայծակնային էլեկտրական լարերի կարճ միացումն է։

Հրդեհի հետևանքով այրվել է 1200 քառ. մետր մակերեսով տարածք։ Հրդեհի ժամանակ տուժել է 2 հրշեջ։ Նրանք տեղափոխվել են հիվանդանոց։ Նրանց վիճակը գնահատվում է ծանր։

Հրդեհի պատճառով տուժել են նաև 5 բնակիչներ, որոնք ստացել են թունավորումներ։ Նրանք ևս տեղափոխվել են հիվանդանոց։ Նրանց վիճակը գնահատվում է միջին ծանրության

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՐՑԵՐ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՐՑԵՐ

Ջանիկ Տիտոն

Ը.

Երբոր ջահելութիւնը ետեւ կը դառնայ ու կը նայի, ինչպէ՞ս կ՚երեւնայ անոր ճամբան։ Ինչպէ՞ս կ՚երեւնան անոր ետեւ մնացած տարիները։ Ինչպէ՞ս կ՚երեւնան անոր ետեւ մնացած մարդիկը։ Ինչպէ՞ս կ՚երեւնայ անոր ետեւ մնացած ինքզինքը։

Ես չեմ գիտեր։

Ես չեմ գիտեր, թէ ինչպէ՞ս կ՚երեւնայ ինծի ետեւ մնացած ճամբան։ Ես չեմ գիտեր, թէ ինչպէ՞ս կ՚երեւնան ինծի ետեւ մնացած տարիները։ Ես չեմ գիտեր, թէ ինչպէ՞ս կ՚երեւնան ինծի ետեւ մնացած մարդիկը։ Ես չեմ գիտեր, թէ ինչպէ՞ս կ՚երեւնայ ինծի ետեւ մնացած ինքզինքս։

Ես չեմ գիտեր, որովհետեւ ես ետեւ չեմ նայած։ Ես ետեւ չեմ նայած, որովհետեւ ես ետեւ նայելու սովորութիւնը չունիմ։ Ես ետեւ չեմ նայած, որովհետեւ ես ետեւ նայելու ժամանակ չունիմ։ Ես ետեւ չեմ նայած, որովհետեւ ես ետեւ նայելու հետաքրքրութիւնը չունիմ։ Ես ետեւ չեմ նայած, որովհետեւ ես ետեւ նայելու քաջութիւնը չունիմ։

Ես ետեւ չեմ նայած, որովհետեւ ես ետեւ նայելու պէտք չեմ զգար։ Ես ետեւ չեմ նայած, որովհետեւ ես ետեւ նայելու ուրախութիւնը չունիմ։ Ես ետեւ չեմ նայած, որովհետեւ ես ետեւ նայելու ցաւը չունիմ։ Ես ետեւ չեմ նայած, որովհետեւ ես ետեւ նայելու ամօթը չունիմ։

Ես ետեւ չեմ նայած, որովհետեւ ես ետեւ նայելու ամօթը չունիմ։ Ես ետեւ չեմ նայած, որովհետեւ ես ետեւ նայելու ամօթ